

תל אביב, 22 ביולי 2010

לכבוד

חברי ועדת ששינסקי

אצל משרד האוצר

רח' קפלן 1, הקריה

ירושלים, 91030

בדואר רשום

ובדוא"ל: fiscalpolicy@mof.gov.il

נכבדיי,

הנדון: הצגת עמדה בנוגע למדיניות הפיסקלית בנושא משאבי נפט וגז טבעי בישראל

מבוא

1. בהודעת משרד האוצר מיום 4.7.10 הוזמן הציבור להציג את עמדתו בנוגע למדיניות הפיסקלית בנושא משאבי נפט וגז טבעי.
2. לאור זאת, נתבקשנו על ידי שולחינו, בריטמן אלמגור זהר ושות' יחד עם רו"ח דוד וליאנו, לפנות אליכם בדברים שיפורטו להלן.
3. שולחינו משמשים ביחד כ"מפקח" בשותפות המוגבלת ישראלמקו נגב 2 (להלן: "ישראלמקו" או "השותפות"). ישראלמקו התאגדה בישראל, על פי הסכם שותפות מוגבלת [נוסח משולב] ממרץ 1989 והסכם נאמנות (לרבות תיקונייהם הרבים עד לינואר 2010) בין השותף המוגבל לבין מי שמונה כמפקח השותפות.
4. הסכם השותפות המוגבלת הינו הסכם בין ישראלמקו אויל אנד גז בע"מ, כשותף כללי, לבין ישראלמקו ניהול (1988) בע"מ, כשותף מוגבל, ועניינו בהקמת שותפות מוגבלת למטרות חיפוש נפט ו/או גז באזורים גיאוגרפים מסוימים בישראל, בהם יש ו/או יהיו לשותפות נכסי נפט.
5. החל משנת 1989 הונפקו לציבור יחידות השתתפות המקנות זכויות השתתפות בזכויות השותף המוגבל בישראלמקו, המחזיק בכ- 99.95% מהזכויות בישראלמקו, בעוד שהשותף הכללי, מחזיק בכ- 0.05% מהזכויות בשותפות.
6. בהתאם להסכם הנאמנות, ה"מפקח" הינו, כאמור, "בריטמן אלמגור זהר ושות' רואי חשבון ביחד עם רו"ח דוד וליאנו או מי שיכהן מפעם לפעם כמפקח על הסכם הנאמנות".
7. סעיף 10.1.3 להסכם הנאמנות, קובע, כי בין יתר סמכויותיו וכוחותיו של המפקח:

"המפקח יהיה אחראי לנקיטת כל הצעדים הסבירים, משפטיים ואחרים, להבטחת זכויותיהם של בעלי היחידות

**על פי הסכם זה ולשמירת הזכויות המוחזקות על ידי הנאמן
עבור בעלי היחידות על פי הסכם השותפות המוגבלת,
לשמירת הנכסים שהנאמנות חלה עליהם וכל הזכויות
הנובעות מנכסים אלה".**

8. לנוכח הודעת משרד האוצר מיום 4.7.10, קיבל המפקח פניות של מספר בעלי יחידות השתתפות מקרב הציבור בשותפות המוגבלת ישראלמקו, אשר ביקשו ממנו להביא בפני הועדה את עמדתם.

9. בהתאם לכך, פועל המפקח לכינוס אסיפה כללית של כלל בעלי יחידות ההשתתפות, שמטרתה לבחון את דרכי הפעולה האפשריות ולגבש את עמדתם של כלל בעלי היחידות בנוגע לעניין שבנדון. מכל מקום, נוכח לוחות הזמנים הדחוקים שנקבעו לצורך פניית הציבור לועדה, מוצא המפקח לנכון לפרט כבר כעת בפני הועדה את העמדות שהובאו בפניו על ידי בעלי היחידות מקרב הציבור.

10. כפי שיפורט להלן, להמלצת הועדה בקשר עם שיעור התמלוגים על גילויי נפט ו/או גז השלכות מרחיקות לכת ביחס לבעלי יחידות ההשתתפות מקרב הציבור, ועל כן ראוי שעמדתם תושמע בפני הועדה, בטרם תגבש את המלצותיה לשר האוצר.

11. עמדה זו תובא להלן בקצרה, מבלי שיש בה כדי למצות את טענות שולחינו בעניין.

העמדה

12. בניגוד לטענות שהושמעו בתקשורת בשבועות האחרונים, מבקשים שולחינו להדגיש בפני הועדה, כי רוב הזכויות בשותפות הינן בידי בעלי יחידות ההשתתפות מקרב הציבור, ולא בידי אלה המכונים "אילי הון" (בעלי השליטה).

13. לפיכך, ככל שהועדה תמליץ על העלאת שיעור התמלוגים על נכסי נפט קיימים ומוכחים באופן רטרואקטיבי, הרי שהמלצה כזו תזיק באופן רחב וקשה, ובראש ובראשונה, לבעלי יחידות ההשתתפות מקרב הציבור.

14. הדעה הרווחת לפיה מדובר כביכול במקרה שבו עומדת מצד אחד טובתם של יחידים ("אילי ההון"), ומצד שני טובת הציבור בכללותו, הינה בלתי מוצדקת בעליל. זאת, כמובן, משום שציבור גדול ביותר של בעלי יחידות השתתפות עשוי להיפגע פגיעה קשה מהמלצות הועדה.

15. להערכת שולחינו מדובר במאות אלפי אנשים שהשקיעו ומשקיעים - בין במישרין (כמשקיעים פרטיים) ובין בעקיפין (דרך גופים מוסדיים) - ביצירת ההון ששימש את השותפות לביצוע קידוחים ב- 21 השנים האחרונות. יצוין, כי מאז הקמתה פירסמה השותפות תשקיפים רבים, על פיהם גייסה מהציבור מאות מיליוני ₪ לצורך השקעתם בפעילות חיפושי נפט וגז, וזאת כאמור באמצעות הנפקת יחידות השתתפות המקנות זכות השתתפות בזכויות השותף המוגבל בשותפות.

16. רובו של ההון, אשר אפשר את קידוחי האקספלורציה שביצעה השותפות במהלך 21 השנים האחרונות גוייס מקרב הציבור. בעלי השליטה מימנו רק חלק קטן מסך ההון ששימש למימון קידוחי הנפט והגז היקרים במשך כל אותן שנים.

17. ללא נכונותם של בעלי יחידות ההשתתפות מקרב הציבור לסכן את כספם בתחום עתיר סיכונים זה, לא היתה כל תקומה לתעשיית חיפושי הנפט והגז בישראל, ובכלל זה מאגר הענק "תמר", שלא היה מתגלה כלל על ידי השותפות, כמו גם מאגרי "דלית" ו"אור".

18. בעלי יחידות ההשתתפות מקרב הציבור סיכנו את כספם בענף שבו הסיכוי להצליח נמוך ביותר. שיקול מרכזי במערכת שיקוליהם, בהשקעה רבת סיכון כזו, היה העובדה שבמקרה של הצלחה תסתפק המדינה בתמלוגים בשיעור ידוע מראש (12.5%), ואף תעניק הטבות מס יחודיות. למותר לציין, כי הרוב המכריע של הקידוחים בהם השתתפה השותפות מאז הקמתה ועד היום התגלו כקידוחים יבשים, דהיינו כל הכספים שהושקעו בהם ירדו לטמיון.

19. על פי העמדות שהובאו בפני שולחינו, בעלי יחידות ההשתתפות מקרב הציבור אינם מעלים על דעתם, כי ניתן יהיה במדינה מתוקנת להעלות את שיעור התמלוגים על נכסי נפט קיימים ומוכחים של השותפות (כגון, "תמר", "דלית" ו"אור") באופן רטרואקטיבי. חוסר הצדק בהחלטה שכזו (אם תתקבל) - זועק.

20. העובדה שסיכון כזה מרחף, פוגעת גם ביכולתה של השותפות להתקשר בהסכמי מימון עם גופים מממנים, דבר העלול לגרום לעיכוב בתוכניות הפיתוח של "תמר", ומכאן לגרום לנזק גדול לשותפות, לבעלי יחידות ההשתתפות מקרב הציבור וגם לחברת החשמל ולצרכניה. בתרחיש כזה צפויים גם נזקים כבדים למדינה עקב דחיית תמלוגים ומיסים.

21. בעלי יחידות ההשתתפות השקיעו בשותפות סכומי עתק, בהסתמך על רישיונות החיפוש וההפקה שניתנו לשותפות ובהסתמך על הדין החל, ובכלל זה על שיעור התמלוגים הקבוע בדין.

22. כעת מתברר, כי הועדה בוחנת האם להמליץ על העלאת שיעור התמלוגים הקבוע בדין באופן רטרואקטיבי. המלצה כזו, אם תינתן ואם יוחלט לקבלה ולהחילה באופן רטרואקטיבי על תגליות גז ונפט קיימות ומוכחות, מנוגדת לדין, בין השאר בשל הפגיעה בהסתמכותם של בעלי יחידות ההשתתפות, אשר שינו מצבם לרעה בהסתמך על תנאי הרישיונות ועל שיעור התמלוגים הקבוע בדין.

23. המלצה על העלאת שיעור התמלוגים כאמור אף תביא לפגיעה שלא כדין בזכויות הקניין של בעלי יחידות ההשתתפות. זכויות הקניין כוללות, כידוע, כל אינטרס בעל ערך כלכלי, לרבות חיובים וזכויות בעלי ערך כספי. זכותם של בעלי יחידות ההשתתפות לשלם בגין הנכס שנרכש על ידם, בהשקעה רבה, שיעור תמלוגים ספציפי שנקבע מראש, מהווה זכות קניין של בעלי יחידות ההשתתפות, לכל דבר ועניין.

24. הדברים אמורים במיוחד לגבי מאגר "תמר" שבעלות השותפות, שהינו מאגר מוכח הנמצא כבר בשלב הפיתוח, ולשותפות חזקה עליו עד לשנת 2038.

25. מכתבנו זה אינו עוסק בנושא מיסוי.

26. נוכח העובדה שעמדת שולחינו הובאה במסגרת זו בקצרה, ובשים לב למורכבות הנושא, שולחינו מבקשים להיות מוזמנים בפני הועדה להצגת עמדתם בפרוטרוט.

27. למותר לציין, כי אין באמור לעיל למצות את עמדות שולחינו ובעלי היחידות מקרב הציבור המחזיקים ביחידות השותפות בשותפות.

28. למען הסדר הטוב, נבקשכם לאשר בחוזר דבר קבלת מכתבנו זה.

בכבוד רב ובברכה,
גילעד פורת, עו"ד
אופיר בלום, עו"ד
ברקמן וקסלר בלום ושות'